

An. V. Nr. 3.

Martie 1938.

STÂNĂ

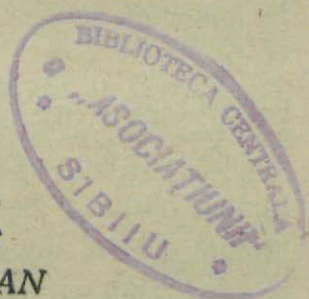
Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

*

DIRECTOR:
NICOLAE MUNTEAN

*

Redacția și Administrația: Poiana-Sibiului, Jud. Sibiu

„STÂNA“

ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

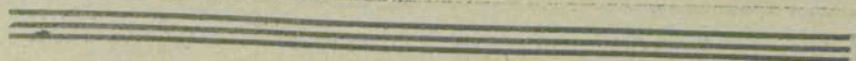
APARE ÎN FIECARE LUNĂ

ABONAMENTE:	
Pe un an	Lei 100
Pe 6 luni	„ 60
Exemplarul	„ 10
Pentru reuniuni și instituții de orice fel, anual	„ 1000

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
POIANA-SIBIULUI
JUDEȚUL SIBIU

CUPRINSUL:

În adâncuri de ape	<i>Ion L. Apostoloiu</i>
Valorificarea lânii	<i>Nic. Muntean</i>
Lelițele (culegere)	<i>H. Doinaru</i>
Portul oieresc	<i>Victor Gh. Cosma</i>
Limba, portul și credința (poezie)	<i>Nicolae Gh. Ciurea</i>
Moțiunea celui de al 3-lea congres	* * *
Pagina „Uniunii oierilor din întreaga țară“	* * *
Informațiuni	* * *

În adâncuri de ape.

Sărbătorile de început de an, ne-au adus pe lângă bucuriile creștinești și vești zdrobitor de dureroase.

În lupta cu sloiurile de gheață depe Dunăre doi tineri ciobănași, frumoși ca brazii cei falnici depe curmături de munte, au căzut eroic, cufundându-se în adâncurile întunecoase ale apelor cu gândul departe spre Oltenia, spre *Vaideenii—Vâlcii*, spre *Ulița Cioranilor* sau cea dela *Ivănuș la Vale*, unde lăsaseră pe ai lor: părinți și frați, cari își puseseră toată nădejdea în ei.

Desconsiderând pericolul au pornit cu luntrea să ducă porumb dragilor lor oițe, nemâncate de câteva zile.

Barca n'a putut rezista sloiurilor de gheață și s'a răsturnat, înecând în apele Dunării pe tinerii ciobani,

Ion Irimescu

și

Mihail Bălan

Nu este în această tristă întâmplare nenoroc sau îndrăzneală nesocotită!

Mai puternică decât frica de moarte, a fost *dragostea față de oițele* date în paza lor.

Sergentul de artilerie Ion Irimescu a respectat jurământul dat pe drapelul țării.

El și-a făcut datoria și numai datoria.

Câți din cei cari se bat cu pumnii în piept pela toate răscrucile sunt în stare de așa ceva!?

Dragi prieteni! Oierii rămași, cari înțelegem jertfa voastră, ne vom ruga mereu pentru voi și vom întări prin cuvinte de mângâiere pe greu încercați vostri părinți și frați.

Erați tineri! Bucuriile vieții vă erau înainte! Le-ați părăsit pe toate și v'ați dus cu trupul spre lumea nemărginirii, rămânând însă cu sufletul mereu în mijlocul nostru.

Fluierul vostru nu va mai răsuna pe plaiurile de munte! Nu veți mai juca cu fetele din sat! Alții se vor îngriji de oițele voastre dragi! Inzadar vă vor aștepta câinii vosării credincioși!

Voi nu vă veți mai întoarce!

V'ați dus pe veci, dar ne-ați lăsat exemplul vostru de credință și sacrificiu, care vă înalță în fața noastră și a tuturor generațiilor viitoare!

In veci pomenirea lor!

București, 27 Ianuarie 1938.

Ion L. Apostoloiu.

Valorificarea lânii.

Raport întocmit și susținut de dl Nic. Muntean la al 3-lea congres al oierilor ținut la Câmpulung-Muşcel în 21 XI. 1937.

Onorat Congres,

Nu de puține ori am stăruit asupra adevărului recunoscut de toată lumea, că oierii pe lângă faptul, că hrănesc cu carne, lapte și brânză pe locuitorii țării, ei îi și îmbracă cu lâna oițelor lor. Nu există familie sau om dela cel mai sărac până la cel mai în stare să poată trăi fără îmbrăcăminte. Oierii sunt aceia, cari dau materialul brut, adecă lâna, întrebuințată la fabricarea diferitelor postavuri necesare pentru confecționarea diferitelor haine, pături și altele.

Noi îmbrăcăm armata țării și câte alte lucruri de folos în aproape toate gospodăriile nu se țes și lucrează din lâna oilor noastre?

Cu toate, că produsul oieresc, care este lâna, are un așa de însemnat rost în viața noastră a tuturor, foarte puțini sunt aceia, cari s'au ostenit să cunoască suferințele pe care le îndură fiecare oier, până să ajungă ziua tunsului, adecă a culesului, fruct al alergărilor și ostanelilor prea puțin apreciate de țară. Și tot atât de rari sunt și cei cari își dau seama de valoarea acestui bun românesc, care din vechi timpuri a fost mijloc de îmbogățire pentru fabricanții din țară, cari au exploatat lipsurile oierilor români așa cum lor le-a plăcut, plătindu-le-o cu prețuri pe care ei le fixau cum lor le convenia; nevoiți fiind oierii să tacă, fiindcă în prea dese cazuri lâna le era zălogită încă din iarnă diferiților jupâni, pe prețuri pe care tot ei aveau să-l facă, după buna lor plăcere.

Este trist, dar adevărat Onorat Congres, că în toată țara nu avem o fabrică de postav cu adevărat

românească și prea puține ateliere românești, cari să prelucra lână.

Minoritari fiind proprietarii fabricilor, poate oricine, foarte ușor pricepe, de ce erau nevoiți oierii să-și vândă lână pe prețuri de nimic, cari nu acopereau nici pe departe măcar costul de producție.

Situația aceasta devenită insuportabilă, rușinoasă chiar într-o țară oierească, ne-a îndemnat să cerem tot mai stăruitor intervenția Statului în legătură cu valorificarea lânii.

În urma necontenitelor intervenții ale Uniunii Oierilor din întreaga țară s'a ajuns la întocmirea decretelor legi de valorificare a lânii din cei trei ani din urmă, perfectate fiind an de an.

Onorat Congres,

Pentru a se lua măsurile de lipsă în legătură cu valorificarea lânii producția 1937 comitetul U. O. convocat în ședință pe ziua de 28 Februarie 1937 a hotărât să se ceară fixarea următoarelor prețuri minimale pe soiuri de lână:

1. merinos	95 Lei pe Kgr.	față de	66	cât a fost în	1936.
2. spancă	87	" " "	60	" " "	" "
3. țigae	80	" " "	55	" " "	" "
4. țigae de cadrilater	62	" " "	45	" " "	" "
5. țurcană albă	55	" " "	33	" " "	" "
6. țurcană neagră	51	" " "	30	" " "	" "

Prin decretul anului 1937 s'au fixat următoarele prețuri:

1. Pentru merinos	Lei 90	pe Kgr.	cu 24 Lei	mai mult	ca în	1936.
2. " spancă	82	" " "	22	" " "	" " "	" "
3. " țigae	75	" " "	20	" " "	" " "	" "
4. țigae de cadrilater	62	" " "	17	" " "	" " "	" "
5. țurcană albă	45	" " "	12	" " "	" " "	" "
6. țurcană neagră	41	" " "	11	" " "	" " "	" "

Cu puțină diferență în minus, prețurile fixate prin decretul de valorificare al anului 1935 sunt cele cerute

de U. O., afară de prețurile fixate pentru lâna țurcană albă și neagră.

Prețurile minimale fixate au fost însă depășite în plus aproape la toate soiurile și în deosebi la lâna țurcană albă, care a întrecut pe cel minimal, vânzându-se cu până la 56 Lei kgr.-ul.

Toate soiurile au ajuns a se vinde pe prețurile cerute de Uniune, acelea fiind adevăratele prețuri, cari reprezintă valoarea reală a lânurilor.

U. O., este mulțumită de acest succes, care îi aparține în întregime, fapt pe care — afară de puțini inși, cari din răutate atribuesc prețurile vremurilor — oierii îl recunosc cu vădită satisfacție.

Celor, cari atribuesc prețurile obținute vremurilor, negând importanța forței pe care o reprezintă U. O., le punem următoarea întrebare: Aveau nevoie fabricanții, cari sunt și comercianți și aproape toți streini să înfunde buzunarele oierilor cu bani? Nu credem, că va răspunde nimeni cu da, dându-și fiecare seama, că fabricanții aveau interesul să plătească lâna cât mai ieftin, ca în schimb să poată câștiga ei cât mai mult.

Afară de aceea fabricanții mai cunosc și multe lipsuri ale oierilor, pe cari în lipsa acțiunii U. O. de bună seamă, le-ar fi exploatat în favorul lor.

Nu vremea Onorat Congres, ci lupta pe care a dus-o U. O. a dat câștig de cauză, în această problemă, oierilor.

Și să știți, că n'a fost ușoară lupta!

Vom recunoaște cu mulțumiri Onorat Congres, că în această luptă am avut sprijinul Guvernului și, mai ales pe cel al Domnului Ministru M. Negură, care recunoscând dreptatea cauzei oierilor susținută de organizația lor, ne-a sprijinit cu toată căldura sufletului său, pentru care sprijin aducem Guvernului și Domnului Ministru M. Negură și pe acepstă cale respectuoase mulțumiri, pline de recunoștință.

Onorat Congres,

Urcarea mult peste prețurile minimale a lânii țurcană se datorează tacticei, pe care U. O. a întrebuintat-o și faptului, că Guvernul tot la stăruința Domnului Ministru M. Negură a aprobat Uniunii Oierilor o autorizație de export de 15 vagoane lână țurcană, care este în curs de executare.

Ca să urce până la maximul valoarea lânii, Guvernul a cedat stăruințelor U. O. aprobând în mod cu totul tot excepțional autorizația de export pentru care la fel ne exprimăm viile noastre mulțumiri.

Constatăm cu deosebită satisfacție, că scopul a fost atins având înrăurire și asupra prețurilor celorlalte soiuri de lână, în sensul că, vânzându-se lână țurcană, fabricanții și în general comercianții au căutat să se aprovizioneze cu alte soiuri de lână și astfel mărindu-se cererea, s'au urcat și prețurile, cari de bună seamă s'au dat și în raport cu calitatea lânii și gradului ei de curățenie.

Singurul scop urmărit de U. O. în legătură cu valorificarea lânii a fost acela de a putea asigura oierilor prețuri cât mai remuneratorii pentru lână și pentru ajungerea lui a întrebuintat toate mijloacele, pe care le-a putut. U. O. a cheltuit bani grei cu această acțiune, fără să urmărească pentru ea câștig material, mulțumită fiind, dacă își va putea acoperi spesele și dacă va putea alimenta cu o sumă cât de modestă și fondul U. O., ceea ce credem, că așa se va întâmpla. O amănunțită dare de seamă, privind exportul, vom face-o comitetului U. O., când operația va fi terminată.

Regretăm foarte mult, că o însemnată parte din oierii, cari se desinteresează de organizația lor, așteptând o schimbare, nici ei nu știu dela cine, și-au vândut lână țurcană, spre exemplu, mult sub 40 Lei Kgr. Oare pentru aceștia n'au fost aceleași vremuri ca și pentru cei, cari au dat-o cu Lei 56 Kgr.?

Nădăjduim, că în timpul cât mai scurt posibil toți oierii se vor strânge sub steagul desfășurat de U. O., ca împreună și în mod solidar să muncim și luptăm

pentru a câștiga drepturi oierilor în legătură cu toate problemele, cari îi privesc.

Ca și On. Congres să-și poată face o palidă idee de modul cum conducerea U. O. a înțeles să reprezinte interesele oierilor, ne permitem a Vă ceti cu titlu de document, declarația pe care în calitate de Președinte al U. O. am cetit-o în ședința dela 27 Aprilie 1937, ședință prezidată de Domnul Ministru M. Negură de față fiind în afară de reprezentanții fabricanților și D-nul Ion Manolescu Strunga actual Ministru, care apăra interesele fabricanților.

DOMNULE MINISTRU,

În numele „Uniunii oierilor din întreaga țară” am onoarea a depune, în calitate de președinte al ei, în legătură cu valorificarea lânii producția 1937, următoarea

DECLARAȚIE:

Oierii țării constituiesc o clasă curat românească și o profesiune cu trecut, rosturi și interese absolut distincte față de celelalte clase și profesii.

Pornind dela acest elementar adevăr, conștii fiind de rolul pe care l-au îndeplinit cu sfințenie în trecutul sbuciumat al neamului, precum și de importanța ocupațiunii lor în cadrul economiei naționale; dându-și seama de mulțimea lipsurilor, care îi împiedecă în normala dezvoltare și pentru a da nou avânt ocupațiunii lor strămoșești, s'au constituit cu ocazia primului congres oieresc ținut la Sibiu în 21 Noembrie 1935, în asociația lor profesională, botezată „Uniunea oierilor din întreaga țară”.

Scopul Uniunii este înscris la art. 3 din statutul înregistrat în registrul persoanelor juridice purtat de Tribunalul Sibiu.

Din cele atât de sumar amintite se desprinde clar Domnule Ministru, că „Uniunea oierilor din întreaga țară” este singura în drept a reprezenta cu toată autoritatea pe oierii țării și în această calitate Vă roagă

să soluționați problema valorificării lânii, producția anului 1937, în conformitate cu cele cuprinse în memoriul pe care ea a avut onoarea a vi-l prezenta din timp.

„Uniunea oierilor din întreaga țară” are curajul a vă mărturisi Domnule Ministru, că nu va înceta lupta pe care o duce pentru înaintarea culturală, socială, economică și financiară a oierilor, până ce toate jusele deziderate ale oierilor cuprinse în cele două moțiuni prezentate onoratului guvern nu vor deveni fapte împlinite spre bucuria lor și folosul țării și nu vor conțeni până ce problema valorificării lânii nu va fi rezolvită spre mulțumirea lor și a consumatorilor; căci această problemă, este adevărat Domnule Ministru, ei au sesizat-o, dar alții au beneficiat.

Cerem inaugurarea unei politici economice a lânii românești, care să satisfacă pe oieri, industriași și consumatori.

Privitor la valorificarea lânii producția 1937, ne permitem a vă aminti Domnule Ministru, că însuși Domnul Constantin I. C. Brătianu, Președintele partidului dela guvern recunoscând dreptatea „Uniunii oierilor din întreaga țară” a binevoit a face la 4 August 1936, următoarea declarație: „Dacă la primăvară vom fi la guvern va fi încredințată cu valorificarea lânii *Uniunea oierilor din întreaga țară*, singura în drept a face aceasta”.

Domnia Voastră înși-vă ați binevoit a lua parte Domnule Ministru în numele guvernului la cele două congrese ale oierilor dela Sibiu și Tg.-Jiu pentru „*a lua apa dela izvor*” cum ați spus; asigurându-ne de tot sprijinul și de aceea că ni se va face dreptate!

A sosit timpul Domnule Ministru să fie și oierii descătusați din lanțurile robiei și ținându-se seamă de multele și feluritele lor suferinți, dreptate să le faceți, astfel cum ați promis.

„Uniunea oierilor din întreaga țară” respinge amestecul în treburile oierești a tuturor celor, cari n'au nimic comun cu ocupația lor și a celor, cari in nici un chip n'au contribuit la promovarea intereselor lor.

Onorat Congres,

Dacă prin decretul de valorificare a lânii ni s'au satisfăcut în bună parte cererile, apoi tot prin el ni s'a făcut o mare, o strigătoare nedreptate și anume:

Cu valorificarea lânii a fost încredințată Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole din București și nu Uniunea noastră, cum absolut drept era.

Din această valorificare U. C. S. A. a câștigat câteva milioane de lei, absolut nemeritate, date ei plocon din considerații pur personale.

Nemeritate, fiindcă această Uniune a Sindicatelor Agricole nu este cunoscută nici de plugari, necum de oieri, pentru cari n'a făcut absolut nimic.

Toate interesele oierilor au fost și sunt reprezentate cu demnitate, pricepere și curaj de Uniunea lor, care anual organizează acest congres, discutând toate problemele oierești și luptă pe toate căile ca dreptate să se facă oierilor, cari sunt grupați în jurul acestei a lor singură organizație profesională pe toată țara.

Nădăjduim, că și această nedreptate va fi anul viitor reparată, căci oierii prin Uniunea lor, nu vor înceta lupta, până nu li se va da câștig de cauză cum de fapt li se cuvine, trecându-se peste anume considerații de ordin sentimental.

Onorat Congres,

Atragem luarea aminte a oierilor să urmărească din timp în revista „Stâna” organ al oierilor din întreagă țară, desfășurarea luptei în legătură cu valorificarea lânii producția 1938.

Am ținut, ca în acest referat să arăt pe scurt sforțările pe care *Uniunea Oierilor* le-a făcut în legătură cu valorificarea lânii producția 1937, fără ca oierii să contribuie cu un leu măcar, stăruind asupra rezultatelor obținute cu sprijinul Guvernului și în special al D-lui Ministru M. Negură, precum și asupra nedreptății ce ni s'a făcut încredințându-se cu valorificarea o organizație streină de interesele oierilor, care este U. C. S. A.

Din cele cuprinse atât de sumar va înțelege fiecare oier, că U. O. stă de veghe și reprezintă cu demnitate pe toți oierii, cari și-au pus toată încrederea în ea și conducătorii ei.

Privitor la valorificarea lânii producția 1938, rog On. Congres să-și însușască următoarele propuneri, dând mandat comitetului U. O. să ceară stăruitor On. Guvern introducerea lor în decretul ce se va întocmi la timpul său:

1. Cu valorificarea lânii să fie încredințată numai U. O. și Cooperativa Oierilor, ca organizații oierești și cu scop de promovare a intereselor oieritului, asigurându-li-se în plus de prețurile ce se vor fixa și în contul fabricanților câte Lei 1'50 de fiecare kgr. de lână vândut prin ele,
2. Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole din București să fie exclusă dela valorificarea lânii ca organizație, care are alt scop și care n'a contribuit cu nimic la promovarea intereselor oieritului românesc,
3. Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole să facă o dare de seamă publică asupra sumelor pe care le-a încasat drept comision din lâna oierilor, arătând în ce a investit milioanele câștigate,
4. Să se stabilească prețurile minimale pe cari le va propune U. O. pentru diferitele soiuri de lână,
5. Să se oprească de tot importul de zdrențe, deșeuri și fire de lână, până toată lâna internă nu va fi cumpărată,
6. Statul să ajute efectiv *Cooperativa oierilor* la înființarea unei fabrici pentru industrializarea lânii,
7. Comisia pentru controlul operației valorificării lânii să se compună din Ministrul Cooperatiei ca președinte, câte un delegat al U. O. și Cooperativei oierilor și unul al fabricanților,
8. Pentru menținerea prețurilor să se pună la dispoziția *Cooperativei oierilor* pe bază de gaj creditele necesare, pentru a putea prelua lâna dela oieri, cari au nevoie de parale.

Onorat Congres,

Decretul de valorificare al lânii pe anul 1938 să ne găsească tot mai strânși în cadrele U. O. pe toți oierii din toate părțile țării.

În acest înțeles fiecare dintre D-voastre trebuie să devină un apostol al cauzei oierești și pe unde mergeți să faceți cunoscută organizația oierească, care este U. O., precum rostul și programul ei de activitate pentru binele oierilor și oieritului românesc.

Ceeace alte profesii de mult au făcut, să nu întârziem a face și noi.

Este timpul suprem!

Aștept dela toți oierii să-și facă datoria față de U. O., cum eu în calitate pe care o dețin mi-am făcut-o și fac, împreună cu toți membrii Comitetului Uniuni.

Lelițele

*Dragă mi-e lelița 'naltă
Și la mers cam legănată.
Dragă mi-e lelița 'n joc
Când se leagănă cu foc.*

*Unde-și pune ea piciorul
Se aprinde tot locșorul.
Unde-arunc' un ochișor
Arde sufletul de dor.*

*Dragă mi-e lelița mică
Și de trup cam gingășică,
Că se sue pe opincă
Și dă gură subfircă;*

*Câte fete cu mărgele
Toate-s drăguțele mele;
Câte fete cu bondiță
Poartă miere pe guriță.*

*Câte tele răsărite
Toate-mi par flori înflorite.
Cum aș face, cum aș drege,
Că pe toate le-aș culege
Să-mi fac traiul și să mor
Legănat pe sânul lor.*

Culegeri de H. DOINARU.

„Portul ciobănesc“.

Raport întocmit și susținut de dl Victor Gh. Cosma la al
3-lea congres al oierilor ținut la Câmpulung—Muscel la
21 Noembrie 1937.

*Domnule Președinte,
Onorat congres,*

Insuflețiți de acelaș gând deschis și aceleași îndrep-
tățițe nădejdi, ne-am smuls pentru o clipă din vălmășagul
necazurilor noastre de fiecare zi, din noianul valurilor sbu-
ciumate ale vieții, și am venit aici în Câmpul-Lung al
Muscelului pentru a ține sfat și a întocmi laolaltă îndreptar
nou de viață viitoare.

Din zăriștele fără fund ale Bărăganului și ale Dobrogei,
din văile tănuite ale podișului transilvănean, din ținutul
îndepărtat al Basarabilor sau din povârnișurile muntoase
ale Olteniei, de pretutindeni, din întreg cuprinsul țării,
ne-am strâns în această zi a anului, purtând cu noi tot
ce avem mai sfânt, mai prețios și mai românesc: trecutul
și comorile noastre sufletești păstrate cu pioșenie peste
ani de viforniță și frământare, din pragul istoriei.

Bogăția tezaurului de sentimente alese și de creație
artistică sau poetică a păstorului este — spre mândria
noastră — neîntrecută în strălucire.

Și socotesc, că această avere sufletească trebuie cer-
cetată și cunoscută cu aceeași râvnă, dacă nu cu una
nesfârșit mai vie, ca orice altă avere materială a națiunii.

Din fluerașul ciobanului, pe vârfuri semețe de stâncă
sau în umbra cetinelor de brad, când tainele nopții se
destramă peste pustietatea sălbatecă a munților, a tremurat
ca o tânguire armonioasă a patimelor, care pornesc din
suflet, cea mai duioasă doină în care tânărul sau bătrânul
păstor își pune mai presus de orice, iubirea de turmă, sau

mărturisirea dragostei pentru iubita lui, în acel sentiment idealizat și dureros și adânc al inimii care este dorul.

*Sus, în vârful muntelui
La curțile dorului...*

se spune într'o doină și imaginea în care împărăția dorului este localizată în sihăstriile purificate ale munților, închide într'ansa nu numai o culme a imaginației dar o întreagă psihologie.

Apoi, „Miorița“, — acea poezie populară în care moartea se prefigurează într'o cununie de neființă la care participă toate stihile în mijlocul cărora și-a dus existența, — numai în sufletul înălțat pe culmi al păstorului putea să se zămislească.

Miorița este, cu decosebire, o creațiune a geniului pastoral și multiciplitatea de variante în care se întâlnește această capodoperă pledează pentru părerea aceloră dintre etnografii noștri, după care la început am fi fost păstori.

Dar nu despre aceste prețioase mărgăritare mi-i aminte să vorbesc acum, ci ași vrea cu prilejul acestui congres, să spun câteva cuvinte despre un alt patrimoniu străbun pe care noi, ciobanii, am știut să-l păstrăm aproape neatins, așa cum l-am moștenit din bătrâni și anume despre *Portul Ciobănesc*.

Voi scormoni cenușa trecutului și a uitării și voi scoate la iveală în toată strălucirea ei, întreaga avere de creație artistică și practică a ciobanului în legătură cu felul său specific de a-și împodobi straele și interiorul bogat al gospodăriilor. Pe urmă vom vedea întrucât noi, generația da azi, știm să ne prețuim bunurile de natură sufletească pe care ni le-au lăsat cu atâta dărnicie înaintașii noștri, căci nu vom putea să impunem nimănui să ne respecte atâta vreme, cât noi înșine nu știm să respectăm ce am moștenit din bătrâni.

Din negura vremilor trecute și până astăzi chiar, ciobanul se deslușește îmbrăcat pe trup sau înzestrat în casă într'un fel care, cu toate amestecurile firești, se dovedește al lui și îl deosebește de ceilalți, ca o colectivitate cu o trebuință de găteală și cu știință de pregătire a ei cu totul aparte.

Imbrăcămintea ciobanului, trainică, simplă, igienică se păstrează cu oarecari variațiuni în ținuturile muntoase din tot cuprinsul țării, căci numai muntele cu plaiurile, a fost — și a mai rămas încă — păstrătorul sufletului și al arhaismului nostru etnic și sănătos...

Iscodit, în primul rând, din nevoile vieții practice de oier, portul ciobănesc se pare a-și găsi origina la străbunii noștri Daci care, știut este, se ocupau printre altele și cu creșterea vitelor. Despre aceste lucruri ne vorbesc cu prisosință inscripțiile de pe columna lui Traian și nu avem nici un motiv să credem altfel.

Dar oricare i-ar fi origina, portul ciobănesc, pe care noi l-am moștenit din tată în fiu a fost și este — altădată mai mult, acum mai puțin — o icoană vie a specificului și a tradiționalismului nostru secular.

Cojocelul sau pieptarul blănit, frumos înflorit în față, fără mâneci ca să dea libertate deplină brațelor, strâns pe piept și încheiat pe dealături, este îmbrăcămintea nelipsită, cea mai potrivită, împotriva răcelii. Căciula rotată, opincile, cioarecii de dimie albă pentru bărbați, broboada, șurțele, cojocelul cu ciucuri pentru femei, erau altădată lucrute în casă fără nici o cheltuială aproape. Deasemenea cele mai frumoase ciupage de cămăși, cele mai minunate macaturi, scoarțe, șervețele și câte încă altele.

În nopțile lungi de iarnă, când bărbații erau duși departe cu turmele pentru iernatic, la baltă sau șes, unde se frământau fără pic de adăpost în viforniță biciuitoare și'n zăpadă ca să-și îngrijească oițele atât de dragi lor,

ciobănițele rămase acasă cu întreaga rânduială a gospodăriei, își cântau dorul și seninătatea sufletească în sfârșitul vrăjit al fusului sau în bătăile regulate ale spetei dela războiu. Unul după altul, caerele de lână dispăreau iar în locul lor se încolăcea pe culme „motchele“ de urzeală sau de băteală. De cum soseau cășlegele de iarnă, vârtelnițele porneau hora în cântecul monoton al sucalei. Mai apoi, urzarul își croise drumu-i alb de sute de coți, înghițând cu lăcomie mosoarele pântecoase de pe alergătoare.

Și cântecul vatalelor țineau ison cântecului duios pe care țesătoarea îl picura printre firele de băătură. Și cântau vatalele cântecul de veacuri — de milenii — al hărniciei... și cânta țesătoarea cântecul de dor și jale al neamului, iar „teara“ în multe ițe scădea pe sulul dinapoi, sporea pe cel dinainte, sporind astfel numărul vigurilor ce se grămădeau tăcute pe laița de sub icoanele afumate de fumul de tămâe. Viguri de dimie — albă pentru cioareci, vârguiată pentru obiele, dăsagi, secue, țoluri și altele — se înălțau văzând cu ochii pe lavițele de lângă perete.

Apoi pânza de bumbac pentru cămăși — mai subțire sau mai plinuță după trebuințele casei, ștergarele, prosoapele în multe ițe cu frumoase alesături la capete, pentru zestrea fetei, servețele cu dungulițe și fețe de masă pentru prasnic, nunți sau cumetrii; macaturi frumos colorate, chilimuri, căpătâe și altele și altele.

Iar când da în primăvară și turmele începeau să se înapoeze dela iernatic spre pășunea fragedă a munților, ciobănițele se grăbeau să-și rânduiască printre levănțică și busuioc, toată munca lor de o iarnă încheiată și se pregăteau să dea ajutor bărbaților până se așezau debinelea la stâni.

De-acum, pe plaiurile ascunse sub bolți de brad, urcau și scoborau în tot timpul verii, de acasă la munte

și înapoi, bătrâni și tineri ciobani îmbrăcați în strae albe, lucrate cu mâna, de femeile sau fetele lor harnice.

Iar în zilele de sărbătoare tinerii împodobiți cât nu se putea mai frumos, în cămăși de pânză țesută'n casă și pe care mâini meștere îmbobociseră florice cu arnici negru, pe mâneci, pe ciupag, în spate sau în piept, învârteau hora furtunată și plină de vioiciune în văzul bătrânilor, care stăteau pe de lături la sfat, tărașindu-și unul altuia despre ale lor bătrânești rândueli.

Era tot ce putea fi mai frumos și mai vrednic de admirat. În fiecare împunsătură a acului pe pânză, în fiecare alesătură pe scoarțele din casă se găsea o părticică din sufletul gospodinei îndrăgostită de tot ce ieșea din mâinile sale. O întreagă armonie de gust și imaginație se întâlnea pretutindeni.

Din păcate însă, trebuie să mărturisesc, în multe din satele noastre de ciobani, influența orășănească a pătruns încetul cu încetul, și tot ce este mai frumos, mai românesc este lăsat la o parte ca ceva al trecutului și înlocuite cu produse urâte de fabrică.

Cojocele și pieptarul atât de prețuit altădată este înlocuit pe alocurea cu surtucul de postav prost, cumpărat cu bani mulți dela prăvălia jidanului sau nu știu cărui alt negustor din oraș; iar lâna dela oile noastre o vindem cu preț de batjocură, speculați fiind mai cu seamă de străinii neamului acesta.

Din sărăcia noastră înavușim pe alții; acesta-i adevărul.

Ciorapii de lână nu se mai poartă fiindcă în locul lor cumpărăm ciorapi de mătăsă — culoarea piciorului. — Opincuștile de altădată, îngurguiate cu câte 12—16 curele la vârf, au fost svârlite în pod și-acum, pantofii de lac, de antilopă sau mai știu eu ce, au venit din târg ca să le ia locul.

În sfârșit, nu găsesc de nevoie să mai înșir și alte nimicuri, care au ajuns până și în cel mai îndepărtat sătuleț de munte; Dv. le știți prea bine.

Dacă ar fi numai ieftinătatea produselor de târg, care a făcut să lăpădăm cu atâta ușurință — în unele din satele noastre ciobănești — vechiul nostru port, apoi răul n'ar fi atât de grav.

Dar sunt și alte pricini. Mai este lenea, care mai bine cumpără de-agata; fala și mândria, care te îndeamnă să te deosebești de alt om sau altă femeie din sat. Să te asemeni cu târgoveții!

Și acestea sunt pricini, care trebuiesc veștejite, fiindcă ne duc la cheltueli nesocotite.

O altă pacoste căzută în mijlocul satelor noastre este sulimanul. Pretutindenii, pudra, crema, rujul sau alte boeli de dughiană se întrebuintează de către femei și fete pentru a înlocui roșăța naturală a obrazului, crezând, că prin asta vor arăta mai frumoase.

Greșesc însă și nu-și dau seama de efectele dăunătoare sănătății, pe care le provoacă aceste spoeli, fără să mai vorbim de risipa banilor câștigați prin trudă grea de fiecare zi.

Se cade dar să lăsăm boiala pentru însemnatul oilor, toamna, când se procedează la alesul lor și nu pentru zugrăvirea obrazurilor. Pentru trecutul nostru de lumină și pentru frumusețea portului nostru se cuvine să-l păstrăm așa cum ni l-au lăsat străbunii, trecându-l la rândul nostru, fără nici o schimonosire celor, care vin după noi.

Faceți să reinvie ceiace nu a pierit încă deabinelea: *Bătrânul cioban de altădată, cu plete revărsate pe umeri și cu figura măreață de voevod*; căci numai legătura cu trecutul ne poate servi drept cheazășie și îndreptar de viață pentru vremurile ce vor veni.

Nu urâți ce este al vostru ci svârliți la o parte cu dispreț tot, ce ar putea să vă îndemne la o cheltuială fără rost.

Lăsați să facă alții lux și risipă!

Noi să rămânem ceea ce am fost totdeauna: *Oieri chibzuiți sobri și cu mândria pe frunte de a fi o frântură de neam cu adevărat românesc.*

Limba, portul și credința

*Păstorașul om cuminte
Poartă cioareci și pieptar.
Se încalță în opinci
Și se'ncinge cu șerpar.*

*Ea-i deprinsă la războiu,
Știe prea frumos să coase
Și se râde de acelea,
Care se 'mbracă 'n mătase.*

*Pe cap căciulă rotundă;
Cojoc alb pe umeri are.
Satul său pare-a fi rai
În zile de sărbătoare.*

*Păstorași și păstorife,
Voi puteți să vă mândriți
Cu-acest port frumos și trainic
Moștenit dela părinți.*

*Păstorița cea isteasă
Se gătește 'n portul cel,
Care-așa de bine-o prinde:
Ie, șurfe, kojocel.*

*Portul nostru niciodată
Nu-l schimbăm cu port strein.
Limba, portul și credința
Mai presus ni-le iubim.*

Tîterlești-Mehedinți.

NICOLAE GH. CIUREA.

Moțiunea celui de al 3-lea congres.

Oierii țării întruniți în cadrele „*Uniunii oierilor din întreaga țară*” în al treilea congres ținut în orașul Câmpulung—Mușcel la 21 Noemvrie 1937 votează în urma desbaterilor făcute pe baza referatelor prezentate următoarea

M O Ț I U N E,

care cuprinde în mod sumar principalele deziderate ale oierilor:

Oierii țării sunt conștii de adevărul, că prin continuitatea dela nașterea lor pe aceste plaiuri le-a imprimat pecetea românismului, dând țării cel mai puternic argument asupra drepturilor veșnice ale românilor asupra pământului, până unde a răsunit dulcea limbă românească și fluierul ciobănesc; argument pe care sfatul lumii l-a apreciat după justetea sa, hotărând întregirea granițelor românești.

Se mândresc, că ei sunt cei, cari au făurit și păstrat curate limba, credința, portul, cântecele și obiceiurile, cari constituiesc ființa noastră și specificul românesc; că ei au purtat în colindul lor mereu aprinsă candelă iubirii de neam și țară, nerecunoscând Carpații ca zid despărțitor de frați; că au fost purtătorii de slovă românească în desagiile lor; începători ai comerțului românesc și colonizatorii Dobrogei și altor ținuturi.

Iși dau seama de importanța oieritului în economia generală a țării și de valoarea acestui bun, care se cifrează la peste 10 miliarde Lei.

În virtutea acestor drepturi cer:

1. Să fie ajutați efectiv oierii prin *Uniunea și Cooperativa lor*, așa cum sunt ajutate și alte profesii, și
2. Prin o organizare a pășunilor în sensul celei cuprinse în referatul prezentat de Domnul Nicolae Muntean Președintele Uniunii să se asigure oieritului prima condițiune de existență și propășire: pășunile de toamnă — iarnă — primăvară și vară,

3. Să se întocmească și voteze o *Lege a oieritului* și să ia ființă cât mai neîntârziat *Direcțiunea oieritului* a cărei importanță este egală cu cea a *Direcțiunii Agriculturii*, ba întrece mult în însemnătate alte direcțiuni de tot felul,

4. Să se pună la dispoziția *Uniunii Oierilor din întreaga țară* sumele necesare înființării de „Stâni școli” și Stâni cooperative în vederile *Uniunii*, asigurându-li-se puțința de funcționare,

5. Valorificarea lânii producția 1938, să se facă numai prin *Cooperativa oierilor* fixându-se prețurile minimale pe cari le va propune la timpul său *Uniunea oierilor*.

Să fie exclusă dela această valorificare *Uniunea Centrală a Sindicatelor Agricole din București*, care are alt scop decât să-și facă venite pe urma unei profesii ale cărei nevoi nu le cunoaște și de cari n'a ținut și nu ține seamă,

6. Să se ajute *Cooperativa Oierilor* pentru a-și putea îndeplini programul de a ajuta pe oieri în exercițiul profesiei lor și a le putea valorifica cu preț toate produsele,

7. Să se reglementeze prin *Legea oieritului* impunerea oierilor, cari nu sunt comercianți ci o profesiune românească distinctă.

8. Să se ridice opreliștea împușcării ursului și să se legifereze despăgubirea celor păgubiți de urs,

9. Să se găsească modalitatea de a soluționa satisfacător pentru tinerii oieri, — lipsă din comunele lor problema premilităriei,

10. Să se asigure oierilor reprezentarea lor în corpurile legiuitoare în raport cu numărul lor și valoarea oieritului,

11. În *Consiliul superior economic* să fie reprezentați și oierii în raport cu valoarea ce reprezintă și în proporție cu numărul de reprezentanți ai celorlalte profesii. Nu înțelegem de ce să fim în continu desconsiderați,

12. Să se dea scutire de vamă pentru mașinile pe cari le-ar importa pentru nevoile oierilor *Uniunea lor* sau reuniunile de oieri,

13. Camerele de agricultură să fie obligate a prevedea în bugetele lor un procent de 5% din venitele ce au ca subvenție pentru *Uniunea oierilor*, ca să-și poată executa programul,

14. *Uniunea Oierilor* să fie consultată în toate chestiunile, cari privesc creșterea oilor, industrializarea și valorificarea produselor și în general în toate chestiunile cari privesc pe oieri și oieritul românesc,

15. Pentru sprijinul acordat de Guvern așa cum s'a constatat prin referatele prezentate, *Congresul* îi aduce cele mai călduroase mulțumiri în numele oierilor și roagă să se continue cu începuturile bune și mult promițătoare.

Pagina „Uniunii Oierilor din întreaga țară“

Prin noua Constituție votată la 24 Februarie 1938 se asigură reprezentarea în parlament a tuturor profesiunilor.

Deputații nu se mai aleg pe partide, ci pe profesioni.

Fiecare profesiune își va trimite în parlament reprezentanții, cari să-i apere interesele.

Este aceasta o dispoziție dintre cele mai fericite.

Oierii cari au adus țării și neamului servicii neperitoare, vor fi de bună seamă reprezentați în raport cu numărul și valoarea oieritului.

Subscrieți la Cooperativa Oierilor!

Scopul Cooperativei Oierilor este: Să îndrumeze și ajute împreună cu „Uniunea oierilor din întreaga țară“ selecționarea și regenerarea rasei oilor; să favorizeze industrializarea produselor și fabricarea calitativă a brânzeturilor; să ajute și organizeze desfacerea tuturor produselor pe prețuri cât mai remuneratorii; să împrumute oierii cu bani în exercițiul profesiei lor scăpându-i de speculă; să păstreze și fructifice economiile membrilor și să facă toate operațiunile în legătură cu viața economică a oierilor.

Cooperativa își va putea îndeplini mărețul scop numai dacă va avea întregul concurs al oierilor.

Subscrieți cât mai multe părți sociale, dacă vreți să scăpați de jugul economic, pe care oierii l'au purtat de veacuri!

Subscriind la Cooperativa Oierilor pregătiți viitorul independent al oieritului românesc!

Calendarul oierilor pe anul 1938.

Calendarul oierilor pe anul 1938 are 240 pagini. Pe lângă partea calendaristică este bogat în îndrumări și învățături folositoare pentru oieri.

Fiecare oier își va ține de a sa prea plăcută datorință profesională să aibă în casă sau în traista pribegiei *Calendarul oierilor pe anul 1938.*

Prețul calendarului este de lei 20 și se poate comanda la „Uniunea oierilor din întreaga țară“ Poiana-Sibiului.

Casaria Uniunii oierilor confirmă primirea următoarelor sume :

1. Dela dl Gheorghe Bogdan din Oravița-Caraș. Taxa de înscriere ca membru activ al U. O. . Lei 50'—
Taxa de membru pe 1938. Lei 20'— Lei 70'—
2. Dela diferiți inși Lei 490'—
3. Pentru un număr de broșuri „Noui zări pentru oieri și oierit” Lei 105'—
4. Pentru calendare pe 1937 Lei 77'—

— — —

Oieri ! Uniți-vă, organizați-vă !

Solidaritatea este puterea cea mare, care asigură hotărât izbânda acțiunilor de interes general.

INFORMAȚIUNI

Un parastas creștinesc.

În ziua de Duminecă 23 Ianuarie anul curent, s'a oficiat în biserica Sf. Ioan Botezătorul din comuna Vaideeni Jud. Vâlcea, parastas pentru odihna sufletelor ciobanilor:

ION IRIMESCU și MIHAIL BĂLAN

din această comună, înecați în apele Dunării în preajma Bobotezii, când treceau cu o barcă porumb pentru oile lor dragi.

Parastasul s'a făcut din inițiativa Reuniunii Oierilor din comuna Vaideeni Județul Vâlcea prin președintele său dl Adam P. Jînaru.

La slujba religioasă au participat toți locuitorii și oieri, aflați în comună, cari s'au rugat pentru acești ostași morți la datorie.

În cuvinte înălțătoare Părintele Ion Boțocan în numele R. O. din Vaideeni a stors lacrimi din ochii auditorului prin evocarea calităților și eroismului celor, ce de azi înainte se vor odihni cu trupul în adâncurile apelor, iar cu sufletul sus în ceruri.

Dl Ion L. Apostoloiu în numele Uniunii Oierilor aduce cuvinte de mângâiere incercaților părinți și felicită R. O. din Vaideeni pentru creștineasca faptă făcută.

Parastasul a fost oficiat de Părintele Damian Rădulescu, paroh și Părintele Ion A. Boțocan.

Cu această ocaziune s'a hotărât ca în fiecare an în această zi să se facă un parastas pentru toții oierii morți.

U. O. ia parte la durerea părinților și a reuniunii oierilor din Vaideeni și roagă pe cel Atotputernic să odihnească în lăcașurile sale pe flăcăii:

ION IRIMESCU și MIHAIL BĂLAN

Ziare și reviste primite la redacție.

Arad: „Bravo“.

Brașov: „Ardealul“.

București: „Drapelul Nostru“, „Decalogul“, „Românizarea“ „Opinia Capitalei“, „Drumul Nou“, „Revista Laptelui“.

Buzău: „Idea Națională“.

- Constanța*: „România dela Mare”.
Cluj: „Oiensiva Română”, Buletinul Sanitar al municipiului Cluj.
Chișinău: „Cuvânt Moldovenesc”.
Fălticeni: „Acțiunea Pomicolă”.
Focșani: „Ortacul”.
Gherla: „Scânteia”.
Odorhei: „Glas românesc în regiunea secuizată”.
Roșiorii de Vede: „Acțiunea”.
Satulung-Săcele-Brașov: „Plaiuri Săcelene”.
Sibiu: „Foaia Poporului”, „Acțiunea”, „Glasul Dreptății”,
 „Tribuna”, „Landwirtschaftliche Blätter”.
Târgu-Jiu: „Gorjanul”.

Și-au plătit abonamentul:

Lei 200.

JUD. CIUC, comuna Remetea: Filimon Vasilie, învățător.

Lei 100.

JUD. ARGES, comuna Boișoara: Dima Ion Davel.

JUD. CONSTANȚA, comuna Siliștea: Negrea Panturu.

PIATRA NEAMȚ: Gh. T. Kirileanu.

JUD. ROMANAȚI, comuna Celeiu: Preot Florea I. Diaconu.

JUD. SIBIU, con. Jina: Barb Nicolae Șchiopoiu. — Comuna Poiana Sibiului: Șerb Dumitru 340, Radu Gheorghe 885, Olariu Constantin 1173, Vonica Ion 866, Bejiu Nicolae 491. — Comuna Tilișca: Câmpean Ioan 620

JUD. TIMIȘ-TORONTAL, comuna Beba-Veche: Stoi Traian.

JUD. VÂLCEA, comuna Vaideeni: Mitică A. Crăciunescu.

JUD. VLAȘCA, comuna Ardeleni: Ion Ilie Vonica.

Lei 50.

ORAVIȚA-CARAȘ: Bogdan Gheorghe.

Cumpărați și stăruți pe lângă toți oierii și cunoscuții dv. să-și cumpere și ei Calendarul oierilor pe 1938.

Este tipărit pe hârtie bună și executat în cele mai bune condițiuni tehnice.

Oieri din toată țara uniți-vă!

„Unde-i unul nu-i putere
 La nevoi și la durere.
 Unde-s doi puterea crește
 Și dușmanul nu sporește”.

Plata abonamentului este obligație de cinste și se achită înainte!

